

BESLUIT WET NATUURBESCHERMING VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN
GELDERLAND

Wet natuurbescherming hoofdstuk 3, ontheffing soorten

Datum besluit : 4 september 2018
Onderwerp : Wet natuurbescherming - 2018-000121 - gemeente Nijkerk
Activiteit : Natuurherstel Landgoed Appel aan de Appelsestraat te Nijkerk
Verlenen/weigeren : verlenen ontheffing

Aanvrager : Landgoed Appel BV
Zaaknummer : 2018-000121

Beslissing van GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND op het verzoek van Landgoed Appel BV, Woudenbergseweg 13, 3953 ME Maarsbergen, hierna te noemen de aanvrager, van 30 december 2017 om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming, hierna de Wnb.

De opbouw van deze beslissing is als volgt:

- Allereerst worden de ingediende *aanvraag en het procesverloop* toegelicht;
- Daarna volgt het *besluit* met inbegrip van de voorschriften;
- Onder het kopje '*beoordeling*' wordt de onderbouwing van het besluit gegeven;
- De beslissing wordt afgesloten met enkele algemene bepalingen en een toelichting op het verdere procesverloop ('*overige verplichtingen*' en '*zienswijzen*').

AANVRAAG EN PROCESVERLOOP

Op 30 december 2017 ontvingen wij een aanvraag van Landgoed Appel BV voor een ontheffing in het kader van hoofdstuk 3 van de Wnb op grond van artikel 3.5 lid 2 voor het opzettelijk verstoren van de hazelworm en de levendbarende hagedis.

De ontheffing wordt aangevraagd voor de natuurontwikkeling van Landgoed Appel.

De ontheffing wordt aangevraagd in het kader van het in de wet genoemde belang voor de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats.

De aanvraag maakt onderdeel uit van deze ontheffing.

Er is eerder ontheffing verleend voor dit project. Op 7 december 2015 heeft de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) aan Particulier Natuurbeheer Nederland B.V. een ontheffing met kenmerk FF/75C/2015/0435.toek.td verleend voor het project 'Natuurherstel landgoed Appel' op grond van artikel 11 van de Flora- en faunawet voor de hazelworm (*Anguis fragilis*) en de levendbarende hagedis (*Zootoca vivipara*). Het bovengenoemde besluit was geldig van 15februari 2016 tot en met 31 december 2017. Omdat een aantal werkzaamheden waarvoor de ontheffing is verleend nog niet is afgerond, heeft de aanvrager gevraagd het bovengenoemde besluit te verlengen. Omdat de ontheffingstermijn is verstreken en de ontheffing daarmee verlopen, kan het verzoek tot verlenging van bovengenoemde ontheffing niet gehonoreerd worden en wordt het als een nieuwe aanvraag beoordeeld.

Er wordt gebruik gemaakt van de gedragscode Natuurbeheer 2016-2021 van Vereniging van Bos- en Natuurterreineigenaren (VBNE).

Op 19 juni en 11 juli 2018 hebben wij van de aanvrager aanvullende stukken ontvangen waarom wij per e-mail van 5 juni en 6 juli 2018 hebben verzocht.

Het ontwerpbesluit heeft gedurende zes weken ter inzage gelegen. Wij hebben binnen deze termijn geen zienswijzen ontvangen.

Op deze aanvraag is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing verklaard.

BESLUIT

Gedeputeerde Staten van Gelderland

HEBBEN BESLOTEN

gelet op artikel 3.8 lid 1 en lid 5 (Habitatrichtlijnsoorten) en artikel 3.10 lid 2 (Overige soorten) van de Wet natuurbescherming

ONTHEFFING TE VERLENEN

aan Landgoed Appel BV, Woudenbergseweg 13, 3953 ME Maarsbergen;

voor de soorten, verbodsbepalingen en de wettelijke belangen zoals weergegeven in tabel 1.

Tabel 1 Soorten, verboden en belangen

Soort	Verbod	Belang
Heikikker (<i>Rana arvalis</i>)	Artikel 3.5 lid 1	Het opzettelijk doden of vangen
	Artikel 3.5 lid 2	Het opzettelijk verstoren
	Artikel 3.5 lid 4	Het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen
	Artikel 3.34 lid 1	Het uitzetten van dieren of eieren van dieren
Hazelworm (<i>Anguis fragilis</i>)	Artikel 3.10 lid 1a	Het opzettelijk doden of vangen
	Artikel 3.10 lid 1b	Het beschadigen of vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen
	Artikel 3.34 lid 1	Het uitzetten van dieren of eieren van dieren
Levendbarende hagedis (<i>Zootoca vivipara</i>)	Artikel 3.10 lid 1a	Het opzettelijk doden of vangen
	Artikel 3.10 lid 1b	Het beschadigen of vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen
	Artikel 3.34 lid 1	Het uitzetten van dieren of eieren van dieren

Belang:

A. Artikel 3.8 lid 5b onder 1 van de Wnb: in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats.

Aan deze ontheffing zijn op grond van artikel 5.3 van de Wet natuurbescherming de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. De ontheffing geldt voor de gebieden zoals aangegeven op de kaarten in bijlage 1 en 2.
2. De geldigheidsduur van de ontheffing eindigt op 31 december 2021.
3. De ontheffing geldt uitsluitend voor de soorten, verboden en belangen zoals weergegeven in tabel 1.
4. De ontheffinghouder dient contact op te nemen met de Provincie Gelderland indien er verbodsbepalingen worden overtreden, waarvoor geen ontheffing is verleend. Dit kan het geval zijn als er negatieve effecten optreden op soorten waarvoor geen ontheffing is verleend of als er onverwachte negatieve effecten van de activiteiten optreden. Dit kan via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2018-000121.

5. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder blijft verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
6. De in voorschrift 5 genoemde (rechts)personen beschikken op de plaats waar de activiteiten van de ontheffing worden uitgevoerd over een (digitale) kopie van deze ontheffing, en tonen deze op verzoek aan de daartoe bevoegde toezichthouders en opsporingsambtenaren.
7. De in voorschrift 5 genoemde (rechts)personen zijn op de hoogte van de inhoud en het doel van deze ontheffing en de daaraan verbonden voorschriften, zodanig dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.
8. Indien de ontheffinghouder de ontheffing in zijn geheel wil overdragen dan dient voor deze naamswijziging toestemming te worden gevraagd bij de Provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2018-000121.
9. Minimaal twee weken voor aanvang van de werkzaamheden moet melding worden gedaan van de datum van start van de werkzaamheden bij de Provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2018-000121.
10. De werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van de heikikker, hazelworm en de levendbarende hagedis.
11. De deskundige op het gebied van de heikikker, hazelworm en de levendbarende hagedis houdt alle bevindingen bij in een logboek en heeft deze beschikbaar op het project. Daarnaast wordt het logboek uiterlijk twee weken na afronding van de werkzaamheden verstrekt aan de Provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2018-000121. In het logboek wordt vermeld op welke data de deskundige aanwezig was, welke werkzaamheden zijn uitgevoerd en (indien van toepassing) hoeveel exemplaren en verblijfplaatsen van welke soorten op welke locatie zijn waargenomen en hoeveel er met welke methode zijn gevangen en waar deze zijn uitgezet.

Soortspecifieke voorschriften

12. Alle mitigerende maatregelen zoals genoemd onder het kopje '*In de aanvraag beschreven mitigerende maatregelen*' van deze ontheffing dienen te worden uitgevoerd.
13. De deskundige begeleidt in elke geval het ongeschikt maken van het projectgebied voor de heikikker, hazelworm en de levendbarende hagedis.

¹ De provincie Gelderland verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie, habitats en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en ((soort)specifieke) ecologische kennis heeft. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.

Met betrekking tot soorten of specifieke soorten kan als deskundige ook iemand worden aangemerkt die:

- op MBO-niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

14. Voorafgaand aan de werkzaamheden dienen exemplaren van de heikikker, hazelworm en de levendbarende hagedis handmatig te worden weggevangen en direct verplaatst te worden naar geschikt alternatief habitat binnen 100-200 meter van het ongeschikt te maken habitat, maar buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.
15. Er dient pas met de werkzaamheden gestart te worden nadat door een ter zake deskundige vooraf in het veld een controle is uitgevoerd waaruit blijkt dat er geen broedende beschermde vogels en geen niet-vliegvlugge jongen aanwezig zijn.

BEOORDELING VAN DE AANVRAAG

Project

In de aanvraag beschreven project

Doelstelling van het natuurherstelproject op Landgoed Appel is herstel qua areaal en kwaliteit van een grootschalig aaneengesloten vochtig- tot nat heideterrein met vennen en een aaneengesloten broekbosgebied afgewisseld met een mozaïek aan natte schraal(gras)landen. Ten aanzien van het kampenlandschap wordt gestreefd naar herstel en ontwikkeling van kavelgrensbeplanting, herstel en uitbreiding van natte broekbossen, historische zandpaden, oude laanstructuren en van wallichamen binnen bospercelen. Grondgebonden en extensieve landbouw dient hier het kleinschalige landschapsbeeld van weilanden akkers, broekbosjes met hakhoutwallen, singels en lanen te versterken.

In 2015 is gestart met een deel van de werkzaamheden tot natuurherstel. De overige herstelwerkzaamheden vinden plaats vanaf 2018 en bestaan uit plagwerkzaamheden (0-20cm) van vergrasde heidevegetaties, frezen van stobben en verwijderen van strooisel en takhout.

Onderzoek

In de aanvraag beschreven wijze van uitvoering van het onderzoek

Aan de hand van archiefgegevens (waaronder SNL natuur monitoring 2014, NDFF) is de verspreiding van soorten op de planlocatie en nabije omgeving in kaart gebracht en zijn vervolgens met de verkregen gegevens van de veldinventarisaties geactualiseerd. De veldinventarisaties zijn uitgevoerd in 2014 en 2015 en in 2016 en 2017 heeft een actualisatie van het onderzoek plaatsgevonden.

Flora

Het plangebied is in vijf rondes onderzocht op het voorkomen van beschermde planten. Daarbij is de aandacht speciaal uitgegaan naar kansrijke locaties (laagtes, slootoevers, etc.) en naar locaties waarvan archiefwaarnemingen van beschermde soorten aanwezig waren.

Broedvogels en vleermuizen

Een volledige broedvogelinventarisatie is niet uitgevoerd, aangezien alle voorgenomen werkzaamheden tot natuurherstel worden uitgevoerd (ruim) buiten het broedseizoen. Er is dus geen kans op een verstoring van broedende vogels. Ook voor vleermuizen is geen volledige inventarisatie noodzakelijk of wettelijk verplicht omdat (binnen) de planlocaties door de voorgenomen handelingen geen vliegroutes doorsneden worden.

Amfibieën en reptielen

Voor amfibieën zijn verschillende onderzoekronden uitgevoerd om zowel vroeg als later in het seizoen de amfibieën in verschillende verschijningsvorm te kunnen opsporen. Het reptielenonderzoek is uitgevoerd in meerdere rondes waarbij alle potentieel geschikte leefgebieden zijn onderzocht op aanwezigheid van reptielen. Ook is gebruik gemaakt van de plaatjesmethode.

Grondgebonden zoogdieren

Zoogdierenonderzoek heeft plaatsgevonden door sporenonderzoek en controle op bekende vaste verblijfplaatsen en nesten. Bij het onderzoek is nauw samengewerkt met de beheerder en jachtopzichters die een grote terreinkennis van het landgoed hebben.

Insecten en ongewervelden

De soortgroepen libellen en dagvlinders zijn meegenomen gedurende inventarisaties van andere soortgroepen.

Vissen

Voor de soortgroep vissen is geen inventarisatie uitgevoerd, omdat er i.h.k.v. het natuurherstelproject geen handeling worden uitgevoerd aan permanent watervoerende watergangen.

In de aanvraag beschreven ecologische waarden

Flora

Er zijn geen beschermde plantensoorten in het plangebied aangetroffen.

Broedvogels en vleermuizen

Er zijn geen vogels en vleermuizen op of in de directe omgeving van de planlocaties aangetroffen. Potentieel geschikte verblijfbomen (dikke bomen met holten of scheuren) alsmede bouwwerken zijn op de planlocaties en directe omgeving niet aangetroffen.

Amfibieën en reptielen

In het plangebied is voortplantings- en landhabitat van de heikikker aangetroffen.

De belangrijkste biotopen voor levendbarende hagedis worden ter plaatse van landgoed Appel gevormd door structuurrijke heidevegetaties met verschillende locaties met permanent ondiep water. De soort komt echter ook op Appel voor ter plaatse van met pijpenstrootje totaal vergraste heide en langs bosranden en wegbermen in het omliggende landschap. Van de levendbarende hagedis zijn in 2014 diverse exemplaren waargenomen op de planlocaties. De hazelworm komt op Appel voor in bossen met open plaatsen, bosranden en op de heide, vooral op de wat hogere zandkoppen binnen het vochtige heidecomplex.

Grondgebonden zoogdieren

Het gehele landgoed maakt deel uit van het actuele leefgebied van de das, het edelhert en de eekhoorn. In het plangebied zijn geen burchten van de das aangetroffen; foerageergebied en wissels zijn wel vastgesteld. In het plangebied zijn nesten aangetroffen. Deze worden alle als een potentieel eekhoornnest beschouwd.

Insecten en ongewervelden

Er vinden geen handelingen tot natuurherstel plaats ten aanzien van vennen, permanent watervoerende sloten en poelen. Omdat de werkzaamheden tijdelijk zijn en er gedurende de werkzaamheden voldoende vergelijkbaar habitat binnen de planlocaties en in de directe omgeving grenzend aan de planlocaties aanwezig blijft voor ongewervelden zal op deze soortengroep geen negatieve effecten worden verwacht.

In de aanvraag beschreven effecten van het project op de ecologische waarden

Amfibieën

Landhabitat van de heikikker wordt door de uitvoering van de werkzaamheden aangetast. Het landhabitat in de vorm van bos wordt veranderd naar landhabitat in vorm van heide. Het areaal landhabitat in de vorm van bos dat wordt verwijderd is naar schatting 5% van het totale bosareaal op Landgoed Appel. Er worden geen werkzaamheden uitgevoerd op (permanent) waterhoudende watergangen. Effecten op voortplantingshabitat worden dus uitgesloten.

Grondgebonden zoogdieren

Das: De graslanden die (mogelijk) een functie hebben als foerageergebied voor de das maken geen deel uit van de nog aan te pakken deelgebieden.

Eekhoorn: Er worden geen bomen gekapt in de nog aan te pakken deelgebieden, waardoor er geen nesten verstoord, beschadigd of vernield worden.

Edelhert: Stiltegebied - Op de landgoederen zijn verschillende stiltegebieden ingericht waar de edelherten overdag kunnen verblijven zonder verstoord te worden. Omdat de planlocaties geen

onderdeel uitmaken van deze stiltegebieden is er dus geen sprake van verstoring van edelherten t.g.v. van de voorgenomen natuurherstelmaatregelen.

Foerageergebied – De nog aan te pakken deelgebieden hebben mogelijk slechts een zeer beperkte functie als foerageergebied voor het edelhert. In de met de natuurherstelmaatregelen gewenste eindsituatie zou het areaal als foerageergebied met 1,89 ha afgenomen zijn door de omvorming van grasland naar moeras en de omvorming van grasland naar bos welke in 2017 heeft plaatsgevonden. Als mitigerende maatregel is in het voorjaar van 2016 op landgoed Appel een wildakker aangelegd van 0,5 ha en is een oppervlakte van 3,7 ha grasland qua bemestingsniveau weer terug gebracht op het niveau van regulier agrarisch grasland. Daarmee is er voldoende geschikt alternatief foerageergebied voor de soort gerealiseerd.

Ecologische verbindingen - Gezien de ligging van de Provincialeweg N301 binnen het leefgebied van het edelhert, is extra waakzaamheid geboden voor het te allen tijde passeerbaar blijven van wissels. Van tijdelijk onbereikbaar zijn van foerageergebieden a.g.v. de handelingen tot natuurherstel is geen sprake.

Reptielen

Binnen actueel leefgebied van de hazelworm en de levendbarende hagedis leiden de handelingen tot natuurherstel tijdelijk tot negatieve effecten. Deze effecten bestaan uit aantasting en verstoring van het leefgebied binnen die planlocaties welke actueel bestaan uit heide en bos. Doordat de handelingen gefaseerd worden uitgevoerd zullen per planlocatie de werkzaamheden niet langer duren dan 4 weken. Na afloop van de werkzaamheden zal het naar verwachting nog één vegetatie seizoen duren voordat de habitat weer geschikt is voor de soorten.

In de aanvraag beschreven preventieve maatregelen om effecten te voorkomen

- Voorafgaande aan de start van de werkzaamheden zal er, wanneer de planlocatie volledig gemarkeerd is, nogmaals een controle plaatsvinden op vaste verblijfplaatsen van vleermuizen en vogels. Verstoring van (te verwachten) broedgevallen van vogels op de planlocaties en invloedsfeer hiervan, worden voorkomen door de handelingen tot natuurherstel uit te voeren buiten de (broed)periode dat een broedgeval aanwezig is. Mocht er tijdens de uitvoer van werkzaamheden toch blijken dat er mogelijk broedende vogels voorkomen, dan dienen de werkzaamheden stilgelegd te worden en kunnen deze pas op een later tijdstip weer worden hervat. Jaarrond beschermde nesten binnen de planlocaties worden ontzien door binnen een straal van 25 m rond deze nesten geen handelingen tot natuurherstel uit te voeren.
- Indien een dassenburcht aangetroffen wordt, zullen de handelingen plaatsvinden op meer dan 50 m afstand van de burcht. De aanwezige foerageergebieden van de das blijven beschikbaar voor de soort, doordat de dassenwissels na elke werkdag (er wordt niet gewerkt na 18.00 uur), passeerbaar blijven. De dassenwissels worden gemarkeerd en er wordt rekening gehouden dat hier ter plaatse door de handelingen tot natuurherstel geen barrières zoals grondopslag worden opgericht die de das kunnen belemmeren.
- De hertenwissels blijven na elke werkdag (er wordt niet gewerkt na 18.00 uur) passeerbaar. De hertenwissels worden gemarkeerd en er wordt rekening gehouden dat hier ter plaatse door de betreffende handelingen geen barrières zoals grondopslag en machines aanwezig zijn.

In de aanvraag beschreven gedragscode

Er wordt gebruik gemaakt van de gedragscode Natuurbeheer 2016-2021 van Vereniging van Bos- en Natuurterreineigenaren (VBNE).

Nu preventieve maatregelen, ter voorkoming van overtreding van de in hoofdstuk 3 van de Wnb vermelde verboden, niet voldoende in deze aanvraag zijn opgenomen en de gedragscode niet op alle soorten en activiteiten van toepassing is, is voor het uitvoeren van de aangevraagde activiteit een ontheffing nodig.

In de aanvraag beschreven mitigerende maatregelen en maatregelen uit de gedragscode

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de heikikker, hazelworm en de levendbarende hagedis te voorkomen worden maatregelen voorgesteld. Het gaat daarbij om de volgende maatregelen:

Hazelworm en de levendbarende hagedis

- Behoud van voldoende habitat: Handelingen tot natuurherstel vinden gefaseerd plaats. Dit betekent dat de werkzaamheden nooit plaats zullen vinden op meer dan één planlocatie tegelijkertijd. Om de functionaliteit van het leefgebied van reptielen gedurende de werkzaamheden te behouden wordt van elke planlocatie minstens 15 % van de vegetatie niet aangeroerd en vinden handelingen tot natuurherstel plaats (planlocatie) in 25% van de in het gebied aaneengesloten voorkomend vergelijkbaar habitat. Hierdoor zal de hoeveelheid geschikt habitat tijdelijk (één vegetatieseizoen) afnemen. Er blijft echter voortdurend een ruim areaal aan geschikt en aangrenzend gelegen habitat voorhanden, waarmee de functionaliteit van het leefgebied behouden blijft. Er is hierdoor geen sprake van negatieve effecten op lange termijn. Het zal één vegetatieseizoen duren voordat de vegetatie op de planlocaties weer voldoende structuurrijk is en voor de reptielen weer als habitat geschikt is;
- Hoger gelegen zandopduikingen binnen vochtig- tot natte terreindelen die dienst kunnen doen als zonplaatsen worden bij de handelingen ontzien;
- Voorkomen van slachtoffers: Voorafgaande aan de start van plagwerkzaamheden wordt de planlocatie gecontroleerd door een ter zake kundige. Aangetroffen reptielen worden gevangen en verplaatst naar vergelijkbaar geschikt habitat in de omgeving. Controle en wegvangen van de hazelworm zal gebeuren met behulp van kunstmatige schuilgelegenheden zoals matjes / bitummenplaatjes en reptielenschermen. Deze schuilgelegenheden worden minstens over een periode van twee maanden nauwgezet (wekelijks) gecontroleerd. Hazelwormen worden direct overgezet. Wanneer (afgezien van extreme weersomstandigheden) er over een periode van twee weken geen hazelwormen meer zijn geconstateerd en weggevangen, wordt de vegetatie kort gemaaid en de planlocatie onaantrekkelijk gemaakt voor reptielen door omstreeks maart/april (dus voor de aanvang van het voortplantingsseizoen) de vegetaties te maaien tot een hoogte van circa 10 cm. Tot het moment waarop de bodemtoplaag wordt verwijderd worden de vegetaties kort gehouden. Alvorens de bodemtoplaag wordt afgegraven zal de planlocatie nogmaals gecontroleerd worden op aanwezige reptielen. Na de tweede controle wordt de bodemtoplaag binnen de planlocatie verwijderd, met als gevolg dat schuilmogelijkheden binnen de planlocatie verdwijnen en de planlocatie onaantrekkelijk wordt voor reptielen;
- Werkzaamheden worden uitgevoerd in de richting van geschikt en aangrenzend habitat zodat aanwezige dieren de kans krijgen om weg te vluchten;
- Om schade aan beschermde soorten zoveel mogelijk te voorkomen worden verstorende of schadelijke werkzaamheden uitgevoerd conform ecologische werkprotocollen. Voornaamste maatregelen uit deze werkprotocollen zijn het uitvoeren van verstorende of schadelijke werkzaamheden buiten de meest kwetsbare perioden van aanwezige beschermde soorten (voortplanting, winterrust) en de uitvoering van de werkzaamheden onder begeleiding van een ter zake kundige op het gebied van amfibieën en reptielen.

Heikikker

- Handelingen tot natuurherstel vinden gefaseerd plaats. Dit betekent dat de werkzaamheden nooit plaats zullen vinden op meer dan één planlocatie tegelijkertijd;
- In open landhabitat zoals de graslanden worden de planlocaties voor aanvang van het voortplantingsseizoen (omstreeks maart) onaantrekkelijk gemaakt door aanwezige vegetaties kort te maaien;

- Binnen landhabitat is controle op aanwezigheid van amfibieën voor de start van de handelingen. Direct na de controle dient de werkplek van de planlocatie voor amfibieën onaantrekkelijk gemaakt te worden om hier naar toe te komen. Hiertoe dient de aanwezige dekking weggenomen te worden;
- Vennen, poelen en sloten blijven geheel onaangetast. Indien nodig worden deze duidelijk gemarkeerd. Sloten worden niet doorsneden;
- Alle (mogelijke) voortplantingswateren dienen tijdens de voorjaarsstrek continu bereikbaar te blijven vanuit de winterhabitat. Hiertoe dienen binnen de planlocaties in april t/m juni, voldoende mogelijkheden voor passage gespaard te blijven;
- Om kolonisatie van een planlocatie door amfibieën gedurende de werkzaamheden te voorkomen dienen schermen geplaatst te worden welke voor de voorjaarsstrek van amfibieën weer verwijderd moeten zijn;
- Om schade aan amfibieën te voorkomen, worden graafwerkzaamheden pas gestart na de voorjaarsstrek.

Deze maatregelen zijn opgenomen in het ecologisch werkprotocol t.b.v. inrichting en vervolgbeheer op Landgoed Appel van 19 juni 2018.

In de aanvraag beschreven overtreding van verbodsbepalingen

Aan de hand van het voorgaande is in de aanvraag bepaald welke verbodsbepalingen worden overtreden. Dit is aangegeven in het aanvraagformulier. Er is ontheffing aangevraagd voor de soorten, verboden en belangen zoals opgenomen in tabel 1.

Beoordeling

Beoordeling van de resultaten van het ecologisch onderzoek en de mitigerende maatregelen

Wij hebben het ecologisch onderzoek beoordeeld en wij oordelen dat het onderzoek op de juiste wijze is uitgevoerd en compleet is. De voorgestelde mitigerende maatregelen zijn voldoende.

Door de uitvoering van natuurherstelmaatregelen wordt leefgebied van de heikikker, hazelworm en levendbarende hagedis aangetast. Er wordt gefaseerd gewerkt, waardoor er te allen tijde voldoende leefgebied aanwezig blijft, waar de soorten tijdelijk naar kunnen uitwijken. Na de werkzaamheden zal het projectgebied geschikter worden voor de heikikker, hazelworm en levendbarende hagedis, waardoor de functionaliteit van het leefgebied voor de soorten gegarandeerd blijft.

Op basis van het voorgaande hebben wij bepaald voor welke soorten welke verbodsbepalingen worden overtreden. Deze zijn weergegeven in tabel 1. Voor deze soorten en verboden wordt de ontheffing verleend. Dit wijkt af van de aangevraagde soorten en verboden. Er wordt aanvullend ontheffing verleend voor het beschadigen of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de heikikker. Daarnaast is er in het kader van zorgvuldig handelen sprake van het uitzetten van dieren.

Andere bevredigende oplossing

In de aanvraag beschreven andere bevredigende oplossingen

Het natuurherstelproject Landgoed Appel is locatie-specifiek. Er zijn geen ander bevredigende oplossingen om het project uit te voeren. Ook voor de aard van de voorgenomen handelingen zijn er geen alternatieven. De voorgenomen handelingen zijn te kwalificeren als zich bewezen handelingen voor regeneratie van vochtige heide en ontwikkeling van moeras en vochtig- en nat schraalland en moeras. Qua werkwijze is bewust gekozen voor een werkwijze waarbij binnen de planlocatie geschikt habitat aanwezig blijft en aangrenzend de planlocatie voldoende vergelijkbaar en geschikt habitat overblijft. De planning van de werkzaamheden houdt rekening met de kwetsbare periode van de beschermde soorten. Er wordt niet binnen de kwetsbare periode van soorten gewerkt. Het niet uitvoeren van (onderdelen) van het natuurherstelproject op landgoed Appel zal op afzienbare termijn leiden tot minder levensvatbare populaties van

verschillende beschermde flora- en faunasoorten als gevolg van de geïsoleerde ligging van de deelpopulaties van deze soorten.

Beoordeling van de andere bevredigende oplossingen

Doordat er buiten de meest kwetsbare perioden van beschermde soorten wordt gewerkt en de werkzaamheden gefaseerd plaatsvinden, zijn er geen andere alternatieve oplossingen voorhanden die minder negatieve effecten op de heikikker, hazelworm en de levendbarende hagedis hebben.

Conclusie

Er bestaat geen andere bevredigende oplossing.

Belang

In de aanvraag beschreven belang(en)

In de aanvraag is bepaald welk wettelijk belang op het project van toepassing is. Dit is aangegeven in tabel 1.

Bescherming van flora en fauna

Toename openheid van de heide: Het vochtige tot natte heidecomplex en vochtige tot natte schraal(gras)landen zijn van groot belang voor amfibieën, reptielen en insecten. Essentieel voor het behoud van het natte heidelandschap als leefgebied voor amfibieën en reptielen is dat deze open blijft.

Juiste hydrologie: Omdat de meest amfibieënsoorten zijn gebaat bij een mesotrofe waterkwaliteit, is de juiste hydrologie van het gebied een bepalende factor voor de geschiktheid als leefgebied voor amfibieën. Ook vochtige en natte schraallanden vereisen voor een goede ontwikkeling juiste hydrologische omstandigheden qua verloop van waterstanden en waterkwaliteit.

Ontsnippering: Bij het ontbreken van geschikt leefgebied kunnen de doelsoorten zich moeilijk verplaatsen van het ene kerngebied naar het andere. Om het areaal heide te vergroten en geïsoleerd liggende heideterreinen met elkaar te verbinden, wordt de in het recente verleden met bos dicht gegroeide heide weer open gemaakt.

Vochtige- en natte schraallanden: Omdat het areaal van vochtige- tot natte schraallanden zowel regionaal als landelijk gezien erg laag is, wordt binnen het natuurherstel op Landgoed Appel op die locaties waar de hydrologische situatie dit toelaat deze typen schraalland ontwikkeld.

Beoordeling van belang(en)

Wij kunnen instemmen met het in de aanvraag beschreven belang. Dit is weergegeven in tabel 1.

Gunstige staat van instandhouding

In de aanvraag beschreven effect op de staat van instandhouding van de desbetreffende soorten

Binnen het actuele leefgebied van de heikikker, hazelworm en de levendbarende hagedis leiden de werkzaamheden tijdelijk tot negatieve effecten. Voor de heikikker wordt naar schatting 5% van het areaal landhabitat in de vorm van bos verwijderd, dat is van het totale bosareaal op landgoed Appel. Voor de hazelworm en de levendbarende hagedis bestaan de effecten uit een tijdelijke aantasting van reptielenhabitat van maximaal 85% van de planlocatie. De werkzaamheden duren per planlocatie maximaal vier weken. Hierna zal het één vegetatieseizoen duren voordat de habitat weer voldoende hersteld is en geschikt is als leefgebied voor de soorten.

Voor alle planlocaties binnen het natuurherstelproject geldt dat de handelingen tot natuurherstel op afzienbare termijn (1-2 jaar) een positieve invloed zal hebben op de kwaliteit van het leefgebied van alle binnen de planlocaties aanwezige beschermde soorten. Voor de hazelworm kunnen de voorgenomen handelingen tot natuurherstel t.g.v. toename van migratieroutes, leiden tot een groter leefgebied voor deze soort en hiermee tot een duurzamere populatie. De toename

met 8 ha structuurrijke schraalgraslandvegetaties en 14,66 ha (vochtige) heide vegetaties zal het landhabitat voor de levendbarende hagedis maar ook van de heikikker aanzienlijk qua areaal uitbreiden en in kwaliteit toenemen. Hiermee komt de gunstige staat van instandhouding voor de soorten niet in gevaar.

Beoordeling van de effecten op de staat van instandhouding van de desbetreffende soorten

Het uitvoeren van de maatregelen als bedoeld in de aanvraag leidt niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de heikikker, hazelworm en de levendbarende hagedis.

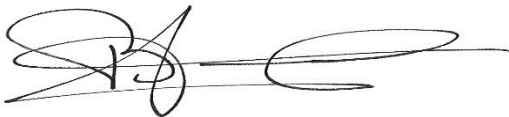
Conclusie

Gelet op het voorgaande kan de gevraagde ontheffing worden verleend.

OVERIGE VERPLICHTINGEN

Wij wijzen u er op dat u zelf verantwoordelijk bent voor het verkrijgen van eventueel benodigde ontheffingen, vergunningen of toestemmingen op grond van andere wet- en regelgeving.

Namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

Mr. H. Boerdam
teammanager Vergunningverlening

Beroep

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na dagtekening van het besluit hiertegen een beroepschrift indienen bij de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem). Zij die partij zijn in de hoofdzaak kunnen bij de voorzieningenrechter van de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem) een verzoek indienen om een voorlopige voorziening te treffen.

Voor individuele burgers (niet voor advocaten en ook niet voor gemachtigden namens een bedrijf of een organisatie) bestaat de mogelijkheid digitaal beroep of een verzoek om een voorlopige voorziening in te dienen. Meer informatie kunt u vinden op www.rechtspraak.nl.

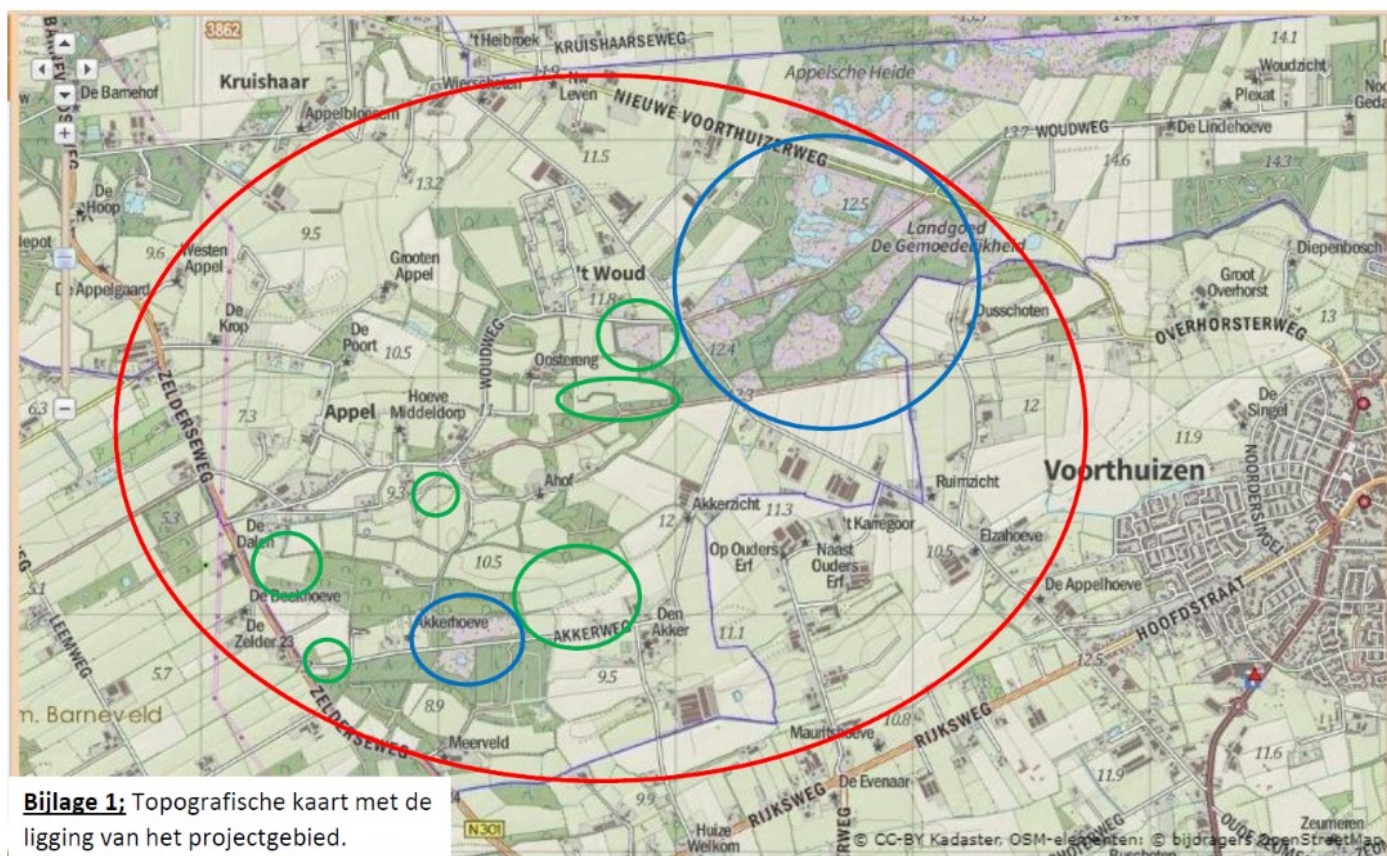
Voor het behandelen van een verzoek om een voorlopige voorziening wordt griffierecht geheven. Over de hoogte en de wijze van betaling van het griffierecht kunt u informatie verkrijgen bij de rechtbank Gelderland via telefoonnummer (088) 361 2000 of op www.rechtspraak.nl.

bijlagen:

- Bijlage 1: Kaart projectlocatie
- Bijlage 2: Kaart van de nog uit te voeren werkzaamheden

BIJLAGE 1

Kaart projectlocatie

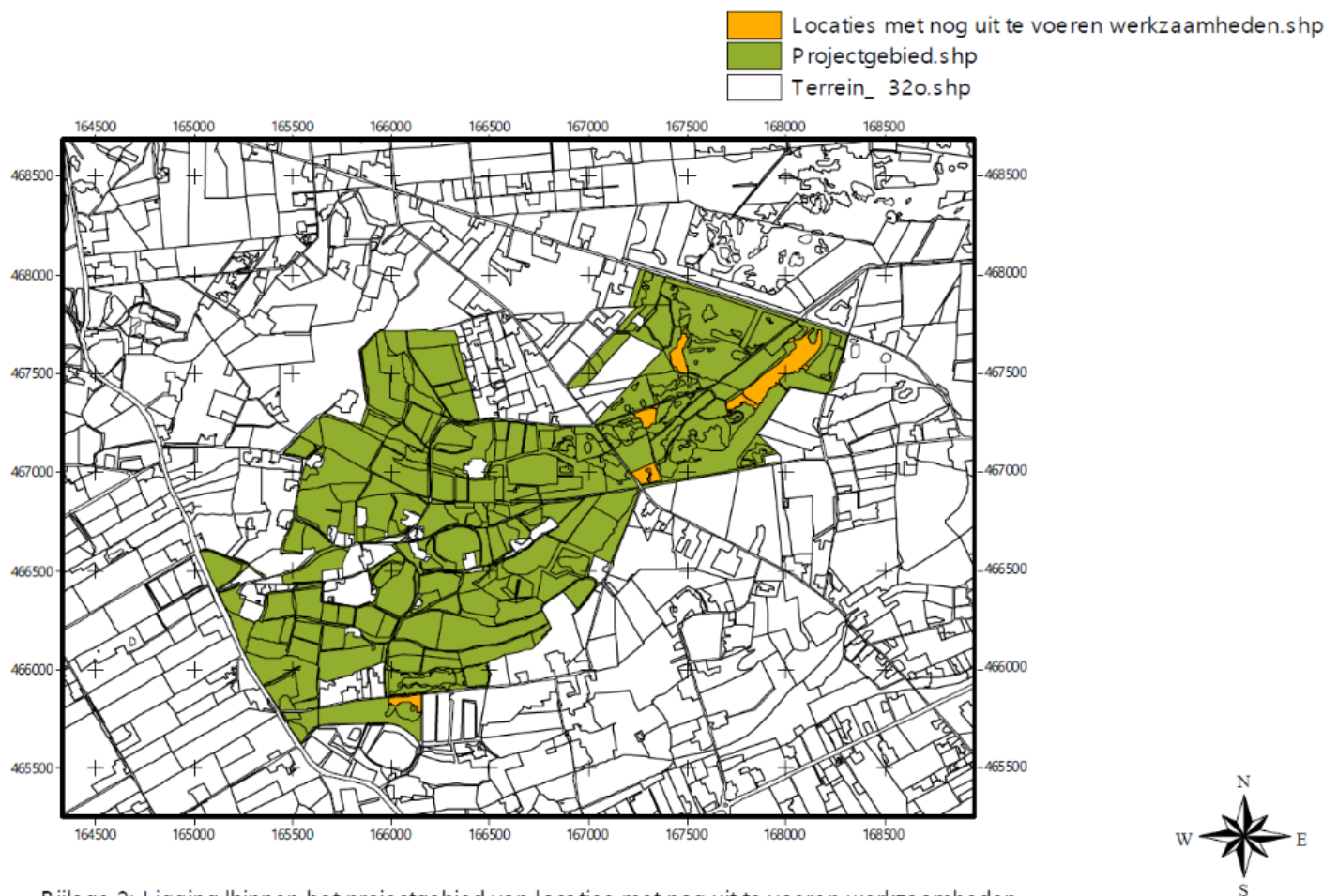

- Projectgebied
- Projectlocaties; uitvoering gereed
- Projectlocaties; nog uit te voeren werkzaamheden

Bron topografische ondergrond;
Www.pdokviewer

BIJLAGE 2

Kaart van de nog uit te voeren werkzaamheden

Bijlage 2; Ligging lbinnen het projectgebied van locaties met nog uit te voeren werkzaamheden

Bron Topografische ondergrond
www.opentopo.nl